

KAUHAVAN KAUPUNKI

TURVALLISUUSSUUNNITELMA

2011

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	3
2. Kauhava toimintaympäristönä.....	4
3. Turvallisuuksuunnitelman toteutus.....	4
4. Toimintaympäristön analyysi ja nykytilanteen arviointi.....	5
4.1 Kauhavan turvallisuusprofiili.....	5
4.2 Väestö.....	8
4.3 Syrjäytymisen ehkäisy ja päihteiden käyttöön puuttuminen	9
4.4 Tapaturmien ehkäisy	12
4.5 Häiriökäyttäytymisen ehkäisy	14
4.6 Onnettomuuksien ehkäisy	16
4.7 Liikenneturvallisuuden edistäminen	18
4.8 Rikosten ehkäisy ja torjunta ja rikoksen uhrin asema.....	21
4.9 Yritystoiminnan turvallisuus.....	21
4.10 Sääilmiöiden aiheuttamat turvallisuusuhat	22
4.11 Järjestöjen näkökulmia turvallisuustarpeista	22
5. Turvallisuuksuunnitelman laadinta.....	23
5.1 Matriisimuotoinen toimenpideohjelma	23
5.2 Syrjäytymisen ehkäisy ja päihteiden käyttöön puuttuminen	23
5.3. Tapaturmien moniammatillinen ja laaja-alainen ehkäisy	24
5.4. Liikenneturvallisuuden edistäminen	25
5.5 Sääilmiöiden aiheuttamat turvallisuusuhat	27
5.6 Järjestöt mukana turvallisuussuunnittelun toteutuksessa.....	27
5.7 Muut paikalliset tavoitteet.....	28
6. Arviointi, seuranta, raportointi ja tiedotus.....	28
Lähteet:.....	30
Liitteet:	31

1. Johdanto

Valtioneuvosto teki 8.5.2008 periaatepäätöksen sisäisen turvallisuuden ohjelmaksi. Ohjelman tavoitteet on asetettu vuodelle 2015 ja tavoitteena on, että Suomi on Euroopan turvallisimman maa vuonna 2015.

Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa on asetettu tavoitteet ja vahvistettu toimenpiteet, jotka koskevat turvallisuuden kannalta keskeisiä alueita:

- kodin, vapaa-ajan ja liikkumisen turvallisuuden parantaminen
- maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen turvallisuuden parantaminen
- väkivallan vähentäminen
- kilpailukyvyt lisääminen yritysten turvallisuutta parantamalla
- suuronnettomuuksien ja ympäristötuhojen ehkäisy
- rajaturvallisuus, laittoman maahantulon estäminen ja tullivarmuus, ihmiskaupan ja siihen rinnastuvan rikollisuuden estäminen
- järjestäytyneen rikollisuuden torjunta, tietoverkkorikollisuuden ja internetin käyttöön liittyvien riskien torjunta, terrorismin torjunta, ääriliikkeiden laittoman toiminnan ehkäisy ja väkivaltaisen radikalisoitumisen ennalta ehkäisy.

Paikallinen turvallisuussuunnittelu on sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoa paikallisella tasolla. Paikallinen turvallisuustyö on käytännön tasolla tehtävää suunnitelmallista työtä, jonka tavoitteena on edistää paikallista turvallisuutta.

Seudullisen ja paikallisen turvallisuustyön tavoitteena on vähentää rikosten, häiriöiden ja onnettomuuksien määrää ja niistä aiheutuvia vahinkoja sekä ylläpitää ja parantaa turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta. Yhtenä tärkeänä keinona tavoitteen saavuttamiseksi on turvallisuussuunnittelu, jota toteutetaan eri viranomaisten, järjestöjen ja elinkeinoelämän edustajien välisenä laajana yhteistyönä.

Kauhavan kaupunginjohtaja on asettanut Kauhavan kaupungin turvallisuussuunnittelma-työryhmän keväällä 2010. Työryhmään ovat kuuluneet

- kaupunginjohtaja Harri Mattila, Kauhavan kaupunki
- poliisi Pasi Kangas, Etelä-Pohjanmaan poliisilaitos,
- palopäällikkö Ossi Laitala, Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos
- aluekoordinaattori Miia Hietaniemi, Ehkäise tapaturmat –hanke, Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- hoitotyön johtaja Marja-Liisa Somppi, Kuntayhtymä Kaksineuvoinen
- sosiaalipalvelujen johtaja Eija Ala-Toppari-Peltola, Kuntayhtymä Kaksineuvoinen
- suunnittelupäällikkö Pirjo Heino, Kuntayhtymä Kaksineuvoinen
- projektipäällikkö Marja-Liisa Nevala, Kauhavan Seudun Vanhustenkotiyhdistys ry:n Aijjoos –hanke,
- vapaa-aikapäällikkö Anne Koivisto, Kauhavan kaupunki
- nuorisovaltuuston puheenjohtaja Taneli Hiltunen, Kauhavan kaupunki
- johtava kappalainen Risto Mäki, Kauhavan evl. seurakunta,
- yhdyskuntatekniikan päällikkö Aaro Härmänmaa, Kauhavan kaupunki
- Elina Isomäki, Mannerheimin lastensuojeluliiton Kauhavan paikallisosastot
- toiminnanjohtaja Aulikki Salo, Härmänmaan 4H-yhdistys ry
- sivistysjohtaja Eija Karhu, Kauhavan kaupunki
- turvallisuusasiantuntija Risto Karhu
- hallintosihteeri Arja E. Luoma, työryhmän sihteeri, Kauhavan kaupunki.

Työryhmä asetti tavoitteeksi Kauhavan kaupungin turvallisuussuunnitelman valmistumisen vuoden 2010 loppuun mennessä, jonka jälkeen se saatetaan valtuustokäsittelyyn. Tavoitteena on kuntalaisten kokema turvallisuuden tunne, jota arvioidaan painopistealueilla olevien mittarien avulla turvallisuuskehityksellä. Visiona on ”Yhdessä turvallisempi kotikunta”.

Sisäasiainministeriön asettama työryhmä on jakanut turvallisuusasiat seuraaviin osa-alueisiin: Syrjäytymisen ehkäisy, häiriökäyttäytymisen ehkäisy, onnettomuuksien ennalta ehkäisy, liikenne- ja vesiliikenneturvallisuus, rikosten ennalta ehkäisy ja torjunta, rikoksen uhrin asema, yritystoiminnan turvallisuus ja muut paikalliset tavoitteet.

Kauhavan kaupungin turvallisuussuunnitelmatyöryhmä asetti turvallisuussuunnittelun painopistealueiksi:

1. syrjäytymisen ehkäisyn ja päihteiden käyttöön puuttumisen,
2. tapaturmien ennaltaehkäisy
3. liikenneturvallisuuden edistämisen
4. sääilmiöiden aiheuttamat turvallisuusuhat.

Valittujen painopistealueiden yhteisenä tavoitteena on perheiden tukeminen.

2. Kauhava toimintaympäristönä

Kauhava sijaitsee Etelä-Pohjanmaalla Länsi-Suomen läänissä. Se kuuluu Lapuan kihlakuntaan, Seinäjoen seutukuntaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntaan. Kaupungin väkiluku oli 31.12.2010 17312. Kaupungin maapinta-ala on 1313,6 km². Kauhava on Etelä-Pohjanmaan pohjoisosan kaupallinen ja hallinnollinen keskus. Asukasmääränsä perusteella se on Etelä-Pohjanmaan kunnista toiseksi suurin.

Kauhava on tunnettu yrittäjyydestä, lakeusmaisemista, metalliteollisuudesta (erityisesti maatalouteen liittyvät koneet), käsitöistä ja käsityöläisyydestä (mm. puukot ja kudonnaiset), turkistarhauksesta, voimakkaasta maataloudesta, lentosotakoulusta, häjyistä ja jääkäreistä, huvipuisto PowerParkista ja Härmän Kuntokeskuksesta ja monipuolisesta kulttuurista ja monesta muusta asiasta.

3. Turvallisuussuunnitelman toteutus

Paikallisella tasolla tehtävä turvallisuussuunnittelu kuvataan prosessina. Turvallisuussuunnitteluun osallistuvat turvallisuuden kannalta keskeisten toimijoiden edustajat. Turvallisuussuunnittelu voidaan jakaa eri vaiheisiin, joita ovat:

- nykytilan arviointi ja riskien kartoitus
- näiden pohjalta tehdyn analyysin ja johtopäätösten avoin arviointi
- turvallisuussuunnitelman laatiminen ja siihen liittyvät vuosikohtaiset täytäntöönpanosuunnitelmat
- turvallisuussuunnitelman toimeenpano sekä
- seuranta ja arviointi.

4. Toimintaympäristön analyysi ja nykytilanteen arviointi

4.1 Kauhavan turvallisuusprofiili

Perusturva

Perusturvan osalta väestön hyvinvointi vastaa keskimäärin maakunnallisia ja valtakunnallisia arvoja. Merkittävimmät poikkeamat näihin keskiarvolukuihin nähden todetaan nuorten liikennetapaturmien ja väestön ikääntymisen kohdalla. Perusturvan osalta turvallisuusuhat liittyvät ensisijaisesti lasten, nuorten ja perheiden riskikäyttäytymiseen, ml. nuorten liikennekäyttäytyminen. Valtakunnallisesti myös lapsiperheiden köyhyys on riski, joka tuottaa kokemuksia, jotka vaikuttavat mm. mielenterveyteen ja elintapoihin. Väestön ikääntyminen asettaa vaatimuksia esteettömän ja turvallisen toimintaympäristön luomiselle ja lisää palvelutarpeita mm. muistisairauksien lisääntyessä.

Ikäihmisten suurimmat turvallisuusongelmat ovat kotitapaturmat (kotona tapahtuvat kaatumiset, liukastumiset, putoamiset, päihteiden ja lääkkeiden käytöstä johtuvat tapaturmat jne.), kevyen liikenteen väylien puuttuminen, teiden ja pihojen kunnossapito talvella (auraukseen liittyvät ongelmat, kaatumiset, liukastumiset jne.), turvattomuus, yksinäisyys, nuorison häiriökäyttäytyminen (mm. traktorijelu) ja kaupustelijat. Nämä asiat nousivat esille mm. järjestöille suunnatussa kuulemistilaisuudessa 2010 ja hyvinvointia edistävien kotikäyntien tuloksissa 2009. Valtakunnallisestikin ikäihmisten ongelmia ovat kotitapaturmat ja yksinäisyys.

Opetustoimi

Opetustoimi Kauhavalla ei poikkea maakunnallisista ja valtakunnallisista tunnusluvuista, joilla arvioidaan koulutyön turvallisuutta.

Opetusta ja koulutusta ohjaavat lait ja määräykset määrittelevät oikeuden turvalliseen opiskeluympäristöön. Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön kattaa sekä fyysisen, psyykkisen että sosiaalisen turvallisuuden ulottuvuudet. Turvallisuus on yksi tärkeä elementti, kun opetukseen laaditaan opetussuunnitelma ja sitä käytännössä toteutetaan.

Myös työturvallisuuslaki edellyttää, että työn pitää olla tekijöilleen turvallista. Lakia sovelletaan myös työhön, jota oppilas tekee koulussa, laitoksessa tai opetuskursseilla opiskellessaan, jos tähän työhön liittyy olennainen tapaturman tai sairastumisen vaara. Turvallisen koulun rakentaminen ja koulutilojen saneeraus perustuu oppilaiden, vanhempien, opettajien ja muun koulun henkilöstön yhteiseen työhön.

Seuraavaan on koottu Kauhavan opetustoimen turvallisuusprofiiliin sisältö:

Koulun henkilökunta

- Ammattitaitoinen, osaava, pysyvä ja työhönsä sitoutunut
- Työviihtyvyys ja työssä jaksamiseen panostaminen
- Henkilökuntaa riittävästi
- Koulunkäynnin ohjaajia tarvittaessa, jos/kun siihen on diagnosoitu tarve
- Riittävästi terveydenhuolto-, psykologi- ja kuraattoripalveluita

- Koululääkäri

Fyysinen ympäristö

- Koulun tilojen säännöllinen tarkastaminen ja huoltaminen vuosittain koulutyön päättyessä
- Ehjät ja turvalliset laitteet ja työskentelyvälineet
- Puhdas sisäilma, homevaurioiden korjaaminen
- Riittävän suuret tilat oppilasmääriin nähden
- Koulupihojen turvallisuus
- Hyvä ja riittävä välituntivalvonta
- Liikennejärjestelyt koulun pihalla ja ympäristössä
- Turvallinen koulumatka

Koulun turvallisuuskulttuuri

- Toimivat järjestyssäännöt, joiden sisältöön saavat vaikuttaa oppilaat, opettajat ja muu henkilökunta sekä vanhemmat
- Järjestyshäiriöiden varhainen ja tasapuolinen käsittely yhdessä oppilaan ja vanhempien kanssa
- Yhteiset säännöt ovat kaikkien tiedossa
- Koulun toiminnan ja säännösten johdonmukaisuus ja ennakoitavuus
- Vaalitaan hyviä käytöstapoja, toisen huomioonottamista ja yhteishenkeä
- Avoin ja iloinen ilmapiiri
- Ennaltaehkäisevä toiminta ja riskien tunnistaminen tärkeää

Poikkeustilanteisiin varautuminen

- Ajan tasalla oleva pelastussuunnitelma ja toimintaohje
- Henkilökuntaa ja oppilaita tiedotettava ja ohjeistettava riittävästi turvallisuuteen liittyvistä tekijöistä
- Ensiaputaitoinen henkilökunta
- Oppilaille turvallisuuskoulutusta, esim. palo- ja poistumisharjoitukset
- Poistumisteiden kunnosta huolehdittava

Opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus

- Luottamuksellinen suhde opettajan ja oppilaan välille
- Avoin ilmapiiri
- Opettajilla oltava auktoriteettia ja keinoja puuttua ongelmakohtiin
- Opettajan tulee olla tuttu ja turvallinen aikuinen
- Reilu ja oikeudenmukainen suhde

Oppilaiden keskinäinen vuorovaikutus

- Pienet ryhmäkoot luovat turvallisuuden tunnetta
- Kiusaamista ei sallita ja kiusaamistilanteisiin puututaan heti
- Hyvät käytöstavat, toisen kunnioittaminen
- Panostaminen hyvään ryhmähenkeen

Vanhempien ja koulun välinen yhteydenpito

- Koulun ja kodin aktiivinen yhteydenpito; viestintää lisättävä esim. sähköisen keskusteluväylän avulla – Primus –kouluhallintojärjestelmään kuuluva Wilma
- Tärkeää, että kotiväki tuntee koulun väkeä ja päinvastoin
- Koulu ja koti toimivat yhdessä yhteisen päämäärän hyväksi
- Tiedottamista tulee tapahtua kodin ja koulun välillä myös positiivisissa asioista
- Vanhempien keskinäinen verkostoituminen ja yhteistyö

Erilaiset ongelma- ja kriisitilanteet

Opetussuunnitelman perusteet velvoittavat koulut ja oppilaitokset määrittelemään osana opetussuunnitelmaa toimenpiteet ja työn- ja vastuunjaon erilaisten ongelma- ja kriisitilanteiden ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi tai hoitamiseksi.

Erialaisten ongelma- ja kriisitilanteiden hallintaa helpottavat etukäteen sovitut toimintamallit. On tärkeää, että jokainen kouluyhteisön jäsen tietää, miten toimia ja mistä saa apua, koska kuka tahansa voi kohdata tilanteen ensimmäisenä. Kouluissa ja oppilaitoksissa kohdataan monenlaisia odottamattomia kriisitilanteita kuten kuolemantapaukset, onnettomuudet tai väkivalta. On myös asioita, jotka voivat vähitellen kehittyä koko kouluyhteisön kriisiksi, ellei niihin puututa ajoissa. Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi koulukiusaaminen, mielenterveysongelmat ja päihteiden käyttö.

Pelastustoimi

Pelastustoimen Kauhavan alueellisena ongelmana on erityisryhmien turvallisuus. Henkilöstön osalta puutteena on liian pieni osa-aikaisten määrä, joilla toimintakyky on riittävä savusukellustehtäviä varten. Tämä aiheuttaa ongelmia pelastustehtävien suoritukseen.

Palokuolemia on ollut nykyisen Kauhavan alueella viime vuosina n. yksi vuosittain. Tämä on valtakunnallisesti arvioituna noin kaksi - kolminkertainen määrä asukaslukuun verrattuna. Tähän vaikuttaa suurena tekijänä erityisryhmien turvallisuus ja tavoitettavuus.

Muuten pelastustoimen taso on maakunnallista ja valtakunnallista ylätasoa. Mm. palotarkastukset hoidettiin ainakin määrällisesti parhaiten Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen alueella ja ne määrät sijoittuvat valtakunnallisestikin hyvin. Pelastustoiminta ja ensivastetoiminta toimii kaikkien neljän paloaseman alueella.

Poliisi

Poliisin näkökulmasta Kauhavan katuturvallisuus, liikenneonnettomuuksissa kuolleet tai loukkaantuneet, rattijuopumukset, huumausainerikokset, hälytystehtävien määrä ja poliisin paikalle saapuminen eivät poikkeaa maakunnan eivätkä valtakunnallisesta keskitasosta.

Yhtenä haasteena on pidettävä lupa-asioiden hoitamista yhteispalvelupisteen kautta. Lähimmät poliisiasemat kun sijaitsevat Lapualla ja Seinäjoella.

Poliisin hälytystehtävät hoidetaan lähimmän poliisipartion periaatteella.

Yhtenä mainittavana seikkana voidaan pitää ihmisten ikääntymistä. Ikäihmisille tehty kaupustelu on lisääntymässä ja niihin saattaa liittyä myös rikollisuutta, joko petosmielessä tai varkausrikoksia. Tämä aiheuttaa lisääntyvää turvattomuutta niin ikäihmisille kuin heidän omaisilleen.

Nuorisotoimi

Lasten ja nuorten ongelmat ovat lisääntyneet laman seurauksena, mistä kertoo lastensuojelun piirissä olevien korkea määrä suhteessa väkilukuun.

Päihteiden runsas käyttö aiheuttaa ongelmia niin vapaa-ajalla kuin koulussakin. Ehkäisevän päihdetyön merkitys tärkeä, sillä lähialueen kunnissa ollaan kärkipäässä alkoholinjuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina (2009 6,1 l).

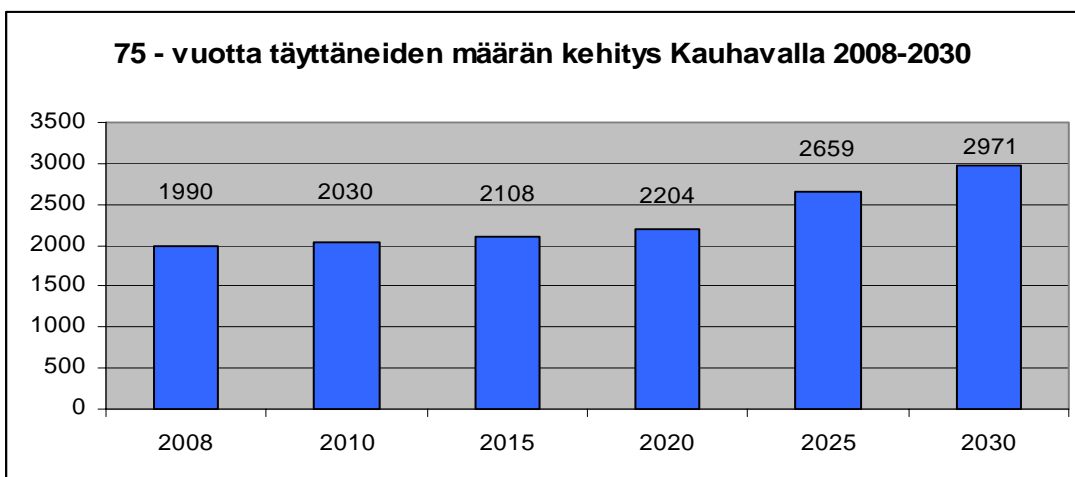
Syrjäytyneitä ja koulupudokkaita nuoria on jonkin verran ja näiden nuorten arjenhallintataitoja ja valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työhön on avustettava (etsivä nuorisotyö).

4.2 Väestö

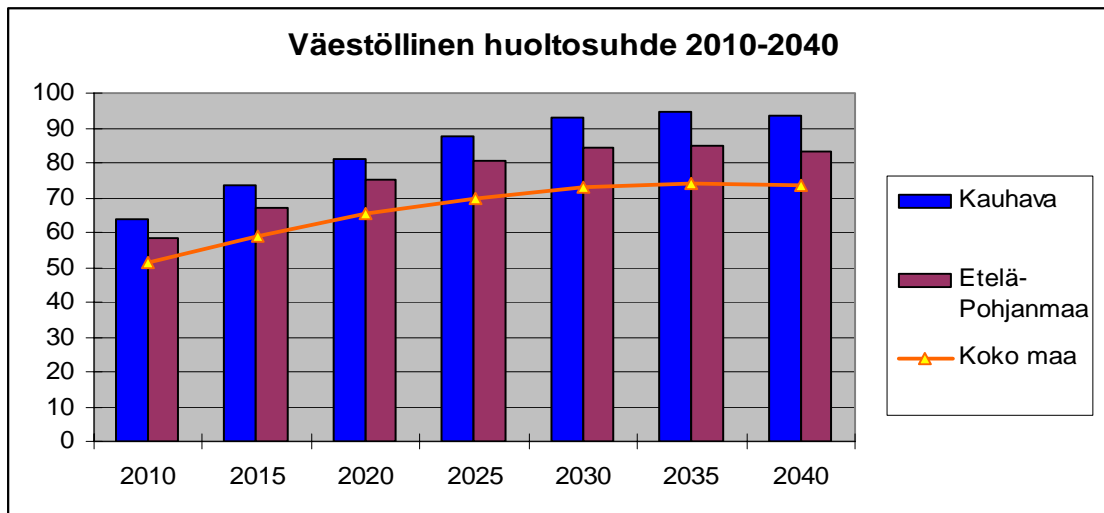
Kauhavan kaupungin väkiluvun kehitys ja ennuste vuoteen 2030:

	2007	2008	2009	2010	2015	2020	2025	2030
Kauhava	17974	17773	17545	17530	17046	16713	16476	16281

Lähde: Tilastokeskuksen väestöennuste
Vuoden 2009 aluejako

Lähde: Tilastokeskus 30.9.2009

Tilastokeskus 30.9.2010

Demografinen (väestöllinen) huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65 - vuotta täyttänyttä on sataa 15-64 -vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on.

4.3 Syrjäytymisen ehkäisy ja päihteiden käyttöön puuttuminen

Syrjäytymisen ehkäisy ja päihteiden käyttöön puuttuminen on yksi Kauhavan kaupungin turvallisuussuunnitelman painopistealueista. Syrjäytymisestä aiheutuvat kustannukset kunnille ja sitä kautta yhteiskunnalle ovat merkittävät. Kuntien taloudellisen tilanteen kiristyessä on mietittävä mitä olisi tehtävissä syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Työttömyysaste

Kunta	31.12.2007		31.12.2008		31.12.2009		31.12.2010	
	Työttömät työnhakijat	Työttömyys %	Työttömät työnhakijat	Työttömyys %	Työttömät työnhakijat	Työttömyys %	Työttömät työnhakijat	Työttömyys %
Alahärmä	108	5	108	5,1				
Kauhava	206	5,9	203	5,8	765	9,6	510	6,5
Kortesjärvi	58	5,7	68	6,7				
Ylihärmä	53	4,1	73	5,6				
Yhteensä	425		452	5,6	765	9,6	510	6,5
Etelä-Pohjanmaa	6861	7,5	7901	8,6	10322	11,3	8139	9,1
Koko Suomi	218958	8,4	233809	8,8	300601	11,3	269228	10,3

Nuorten alle 25 v. osuus työvoimasta

Kunta	31.12.2007		31.12.2008		31.12.2009		31.12.2010	
	Työttömät työnhakijat	%	Työttömät työnhakijat	%	Työttömät työnhakijat	%	Työttömät työnhakijat	%
Alahärmä	10	9,3	20	18,5				
Kauhava	32	15,5	34	16,7	116	15,2	65	12,7
Kortesjärvi	6	10,3	4	5,9				
Ylihärmä	5	9,4	10	13,7				
Yhteensä	53	12,4	68	15	116	15,2	65	12,7
Etelä-								
Pohjanmaa	844	13,3	1000	15,8	1440	18	1090	15,6
Koko Suomi	21857	9,9	25795	11	37172	12,3	31792	11,8

Pitkäaikaistyöttömät

Kunta	31.12.2007		31.12.2008		31.12.2009		31.12.2010	
	Työttömät työnhakijat	%	Työttömät työnhakijat	%	Työttömät työnhakijat	%	Työttömät työnhakijat	%
Alahärmä	7	6,5	2	1,9				
Kauhava	20	9,7	12	5,9	66	8,6	65	12,7
Kortesjärvi	12	20,7	6	8,8				
Ylihärmä	10	18,9	6	8,2				
Yhteensä	49	11,5	26	5,7	66	8,6	65	12,7
Etelä-								
Pohjanmaa	1078	15,7	916	11,6	1304	12,6	1304	16
Koko Suomi	47679	21,7	41835	17,8	47340	15,7	58221	21,6

Lähde: Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kauhavan työttömyysaste on Seinäjoen seutukunnan kuntien alhaisin ja alhaisimpia koko Etelä-Pohjanmaan alueella. Nuorisotyöttömyys on alhaisempi kuin Seinäjoen seutukunnassa ja Etelä-Pohjanmaan alueella keskimäärin.

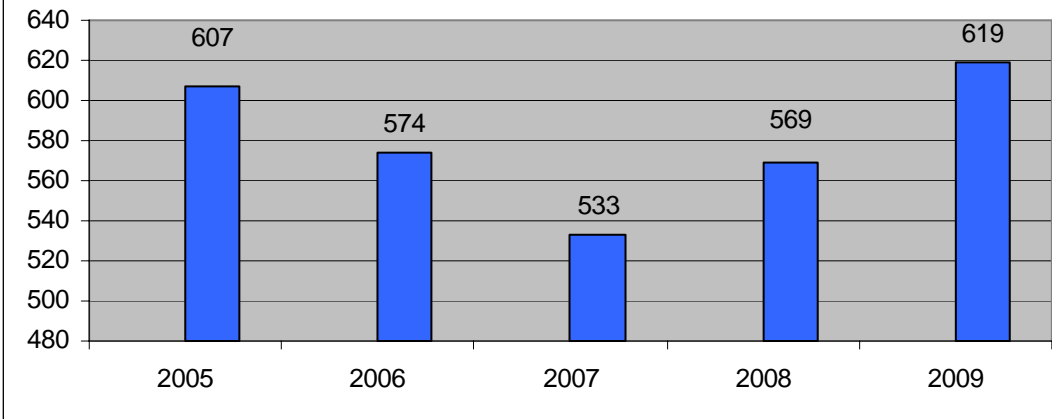
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) julkaisee vuosittain Lastensuojelutilaston, joka sisältää tiedot kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0 - 17-vuotiaiden lasten määrästä sekä lastensuojelun avohuollon toimintaa koskevat tunnusluvut.

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat 31.12.2008 ja 31.12.2009

	Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 -vuotiaat 31.12.2008	Edell. %-osuus ikäryhmästä	Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 -vuotiaat 31.12.2009
Alahärmä	11	1,1	
Kauhava	24	1,4	
Kortesjärvi	2		
Ylihärmä	1		
Ed. yht. 2008 / Kauhava 2009	38		23
Koko maa	13714	1,3	
Kaupunkimaiset kunnat	10336	1,5	
Taajaan asutut kunnat	1786	0,9	
Maaseutumaiset kunnat	1592	0,8	

Lähde: THL lastensuojelutilasto 2008 ja lastensuojelun kysely 2009

**Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet Kauhavalla
yhteensä v. 2005-2009**

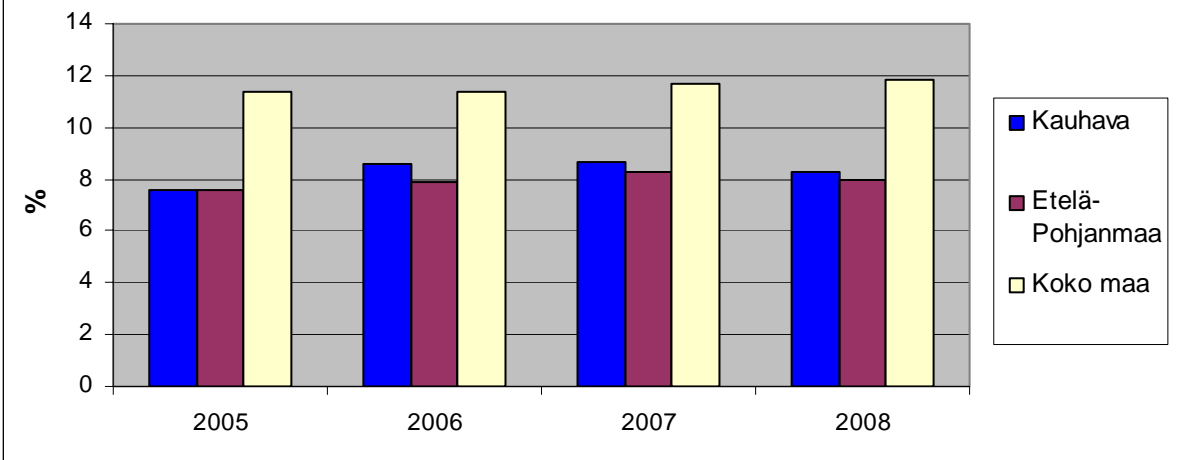

Lähde: Sotkanet ja Toimeentulotuen menot 2009 –tilastoraportti

Kauhava	2005	2006	2007	2008	2009
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64 –vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	1,2	1,0	1,1	1,1	1,1
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18-24 –vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	0,9	1,8	1,6	1,7	2,1

Lähde: Sotkanet Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneita (vähint. 10 kk vuoden aikana)

**Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 -vuotiaat, %
vastaavanikäisestä väestöstä**

Lähde: Sotkanet

4.4 Tapaturmien ehkäisy

Tapaturmien tilastollinen esiintyvyys Kauhavalla ja Etelä-Pohjanmaalla

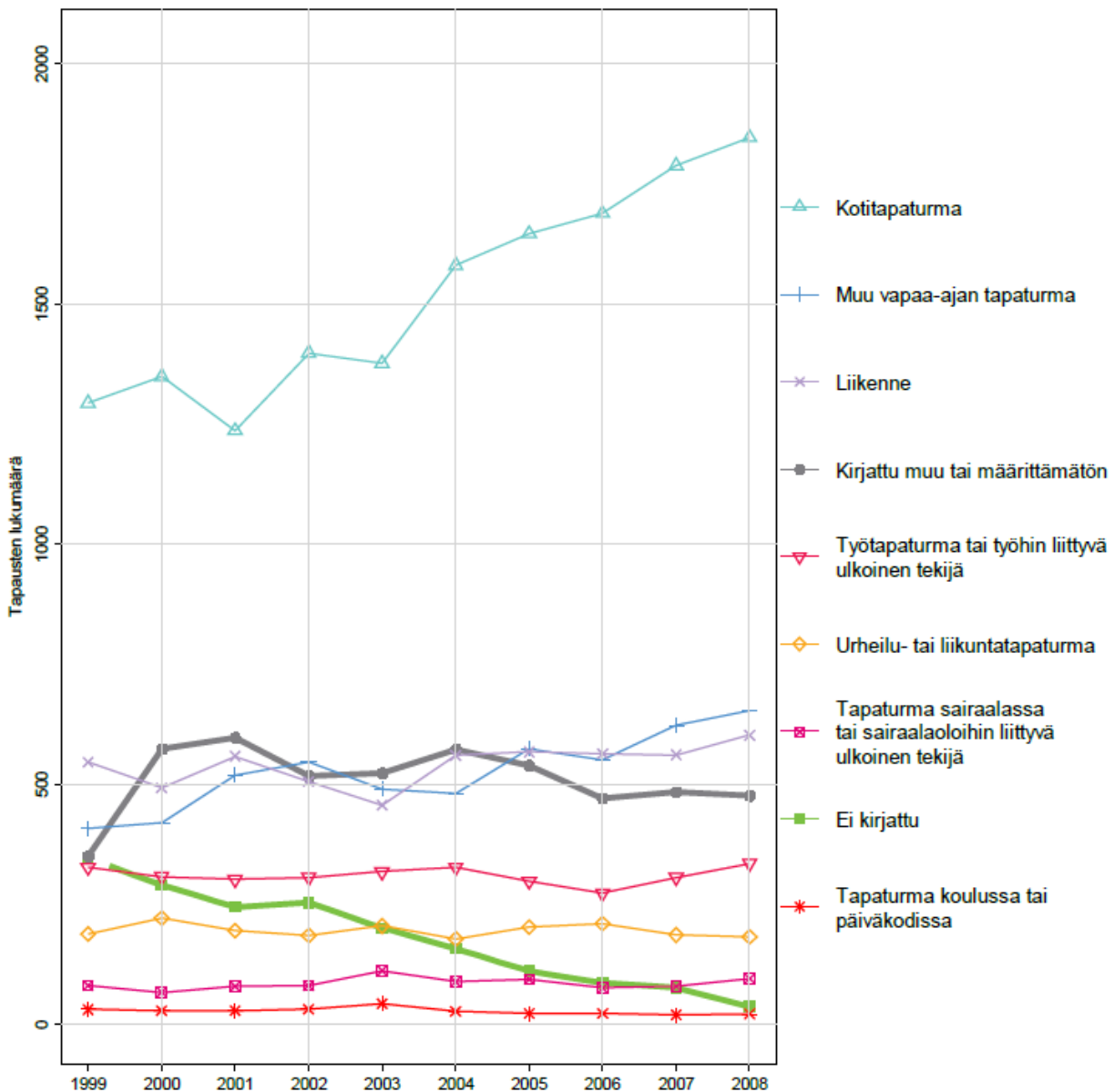
Tapaturmat ovat Suomessa merkittävä kansanterveysongelma, josta aiheutuu inhimillistä kärsimystä, aineellisia vahinkoja ja merkittäviä kustannuksia. Tapaturmat ja väkivalta olivat vuonna 2008 suomalaisten neljänneksi yleisin kuolemansyy. Kuolemaan johtavat koti- ja vapaa-ajan tapaturmat lisääntyvät. Yleisin syy kuolettavaan tapaturmaan on putoaminen tai kaatuminen. Myös myrkytykset ja erityisesti alkoholimyrkytykset ovat yleisiä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tapaturmakatsaus sisältää kuntakohtaista tietoa Etelä-Pohjanmaan pelastusalueen tapaturmatilanteesta ja vertailutietoa koko maan tilanteeseen. Tiedot perustuvat THL:n tapaturmatietokantaan, johon on koottu tietoja hoitoilmoitusrekisteristä ja Tilastokeskuksen kuolemansyytilastosta. Lisäksi tapaturmakatsaus sisältää tiiviit kuvaukset ja keskeiset ehdotukset keinoista joidenkin valtakunnallisissa ohjelmissa tärkeiksi havaittujen tapaturmaongelmien ehkäisemiseksi. Tapaturmakatsauksessa käsitellään kuolemaan tai sairaaloiden vuodeosastohoitoon johtaneita tapaturmia, joista on saatavissa tilastotietoa. Näiden tapaturmien ehkäisyn tulisi näkyä jo nyt turvallisuussuunnitelmissa. Tulevaisuudessa, kun saadaan poimittua tilastotietoa myös polikliinisesti hoidetuista tapaturmapotilaista, voidaan keskittää kehittämistoimia entistä paremmin myös niihin tapaturmiin, jotka eivät vielä toistaiseksi näy tilastoraporteissa. Polikliinisesti hoidetuista tapaturmista voi seurata pitkiä työstä poissaolojaksoja, toistuvia kiputiloja ja merkittävää haittaa jokapäiväiseen elämään. Ne voivat myös aiheuttaa leikkaushoitoja usean vuoden viiveellä. Laskennallisesti on arvioitu, että jokaista tapaturmakuolemaa kohti ilmenee kunnassa noin 30-kertainen määrä tapaturmista johtuvia vuodeosastohoitoja ja 200-kertainen määrä polikliinisesti hoidettuja tapaturmia.

Oheisissa taulukoissa esiintyvät prosenttiluvut kertovat kuinka paljon määrä poikkeaa odotetusta määrästä. Esimerkiksi, kun taulukossa on luvun perässä prosenttiluku +10%, se tarkoittaa, että alueella on kyseisen tyyppisiä tapauksia 10 prosenttia odotettua enemmän.

Etelä-Pohjanmaan pelastusalueella tapahtuu selkeästi eniten koti- ja vapaa-ajantapaturmia ja niiden osuus lisääntyy. (Kuva A)

Tapaturmatyypit Etelä-Pohjanmaan pelastusalueella vuosina 1999-2008:

Kuva A
Lähde: Etelä-Pohjanmaan pelastusaluekatsaus

Koti- ja vapaa-ajan tapaturmista tyypillisimpiä ovat kaatumiset ja putoamiset ja niiden riski lisääntyy väestön ikääntyessä. Kauhavalaisille on kirjattu viiden vuoden aikana (2004–2008) yhteensä 1178 hoitojaksoa kaatumisiin tai putoamisiin liittyen. Tilastollisesti luku ei poikkea odotetusta arviosta. (taulukko 1)

Tapaturman ja väkivallan aiheuttamat hoitajakset vahinkotyyppin mukaan viiden vuoden aikana 2004-2008

	Liikenne- tapaturma		Kaatumis- ja putoamis- tapaturma	Väkivalta (itse tai toisen aiheuttama)		Muu tapaturma		Tietoa ei kirjattu			
Kauhava	265	+ 54 %	1176	44	- 37 %	686		27	- 83 %	2200	+ 10 %
Koko alue	2860	+ 55 %	12280	560	- 44 %	7500	+ 10 %	580	- 80 %	23780	

Taulukko 1

Lähde: Etelä-Pohjanmaan pelastusaluekatsaus

Muita vapaa-ajan tapaturmia ja liikennetapaturmia on tilastoitu Etelä-Pohjanmaan pelastusalueella lähes saman verran, kun koko maassa on tilastoitu selkeästi enemmän vapaa-ajan tapaturmia verrattuna liikennetapaturmiin. Huomioitavaa on, että Etelä-Pohjanmaan pelastusalueella työtapaturmien määrät ovat viimeisen kahden vuoden aikana selkeästi lisääntyneet (Kuva A).

Tapaturmakatsauksen tilastojen mukaan Kauhavalle on kirjattu viiden vuoden seurannassa (vuosina 2004–2008) +54% odotettua enemmän liikennetapaturmista johtuvia hoitajaksoja. Esiintyvyys Kauhavalla on lähes sama kuin koko Etelä-Pohjanmaan pelastusalueella, jossa keskimääräisesti kirjatut liikenneonnettomuuksien hoitajakset ovat +55%. (Taulukko 1)

Huomioitavaa on, että tilastokatsauksen mukaan kaikkia tapaturmapotilaita ja tapaturmista aiheutuvia hoitajaksoja on Kauhavalla ollut jonkin verran odotettua määrää vähemmän. Hoitopäiviä yhtä hoitajaksoa kohden on ollut silti enemmän (10,8 hoitopäivää/jakso) kuin pelastusalueella keskimäärin (9,6 hoitopäivää/jakso) (Taulukko 2).

Tapaturmien ja väkivallan aiheuttamat hoitajakset, potilaat, hoitopäivät ja kuolleemat viiden vuoden aikana, 2004 - 2008

	Hoito- jaksoja		Potilaita		Hoito- päiviä		Hoito- päiviä/ hoito- jaksoja	Kuolleita
Kauhava	2200	- 10 %	1342	- 9 %	24329	-	10,8	71
Koko alue	23780	- 5 %	14490	- 4 %	234810	- 8 %	9,6	840

Taulukko 2

Lähde: Etelä-Pohjanmaan pelastusaluekatsaus

4.5 Häiriökäyttäytymisen ehkäisy

Häiriökäyttäytyminen vaikuttaa voimakkaasti lähiympäristön viihtyvyyteen ja turvallisuuteen. Poliisilla oli v. 2009 häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta -tehtäviä Kauhavan alueella yhteensä 230 (Alahärmä 5, Kauhava 213, Korttesjärvi 2, Ylihärmä 10).

Kouluissa tapahtuva häiriökäyttäytyminen on nostettu esille sen ennalta ehkäisevän luonteen merkityksestä sekä lasten ja nuorten erityisen haavoittuvasta tilasta. Stakesin tuottama koulukysely on erinomainen tietolähde nuorten tilasta.

Väkivallan ennaltaehkäisy tärkeää

Vuonna 2009 Etelä-Pohjanmaan maakunnan yläluokkalaisista pojista 24 prosenttia ja tytöistä 16 prosenttia ja vastaavasti lukion pojista 15 prosenttia ja tytöistä 11 prosenttia oli kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana. Kouluterveyskyselyn koko aineiston tulosten aikavälin 2000-2006 seurannan mukaan yläluokkalaiset käyttäisivät enemmän väkivaltaa kuin lukiolaiset. Tytöt joutuvat selkeästi vähemmän väkivallan uhreiksi kuin pojat. Pitkällä aikavälillä väkivallan kokeminen on pääosin vähentynyt. Poikia on useammin uhattu vahingoittaa fyysisellä väkivallalla kuin tyttöjä.

Lähde: Kouluterveys 2009, Kauhavan kuntaraportti. THL

Koulukiusaaminen ei ole vähentynyt

Vähintään kerran viikossa koulukiusatuksi joutui Kouluterveyskyselyn mukaan 8 prosenttia Etelä-Pohjanmaan yläluokkalaisista. Koulukiusaamiseen osallistui viikoittain 7 prosenttia Etelä-Pohjanmaan yläluokkalaisista. Koulukiusaaminen kosketti poikia yleisemmin ja oli lukiossa selvästi harvinaisempaa kuin yläluokilla. Yläluokkalaisista 37 prosenttia koki, että kiusaamistilanteeseen puututtiin koulussa. Varsinkin kiusaaja-uhrit tarvitsisivat nopeaa puuttumista kiusaamistilanteeseen.

Lähde: Kouluterveys 2009, Kauhavan kuntaraportti. THL

Pahoinepitelyrikokset

Henkirikokset ja pahoinepitelyt, Ikä	2008	2009	2010	Vuosimuutos 2009 vs. 2010
< - 14	3	1	0	- 1
15 - 17	1	10	1	- 9
18 - 20	6	6	5	- 1
> = 21	41	83	37	- 46
Yhteensä	51	100	43	- 57

Lähde: Poliisin tilastot

Huumausainerikokset

Huumausainerikokset, Ikä	2008	2009	2010	Vuosimuutos 2009 vs. 2010
< - 14	3	0	0	0
15 - 17	0	0	1	1
18 - 20	4	0	1	1
> = 21	20	18	28	10
Yhteensä	27	18	30	12
Huumausaineen käyttörikos	11	13	19	6
Huumausainerikos	15	5	11	6
Törkeä huumausainerikos	1	0	0	0
Yhteensä	27	18	30	12

Lähde: Poliisin tilastot

Päihdehälytykset

Kauhava	Päihtynyt henkilö / kpl	Päihtynyt henkilö / kpl
2009/01	4	7
2009/02	4	4
2009/03	7	10
2009/04	10	7
2009/05	11	10
2009/06	15	14

Lähde: Poliisin tilasto

Kotihälytykset 2009

Kotihälytys, muu syy	41
Kotihälytys, perheväkivalta	42
Kotihälytys, henkilö häiriöksi	63
Kotihälytys, häiritsevä ,meteli tms.	33
Kotihälytykset yhteensä	179

4.6 Onnettomuuksien ehkäisy

Onnettomuuksien ennalta ehkäisyä koskevat mittarit on jaoteltu ehkäisytyötä tekevien toimijoiden mukaan:

1. pelastusviranomaisen tekemä ehkäisytyö
2. sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten tekemä ehkäisytyö:

Pelastustoimen Pronto -tietokantaan kirjataan myös kaikki pelastustoimen suorittamat pelastustehtävät ja niihin liittyvät onnettomuustiedot:

Pelastuslaitoksen tehtävät (lkm) vuosittain			
v.2007	v. 2008	v. 2009	v. 2010
365	369	419	471

v. 2009 kuntajako

Esimerkkejä pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvistä indikaattoreista:	
Palokuolemia v. 2009	3 kpl
Palokuolemia v. 2010	0 kpl

Rakennuspalot							
	Asuin-rakennus	Liike-rakennus	Opetus-rakennus	Teollisuus-rakennus	Varasto-rakennus	Maatalous-rakennus	Muu rakennus
2009	13 kpl	1 kpl	1 kpl	5 kpl	1 kpl	3 kpl	2 kpl
2010	1 kpl	1 kpl		3 kpl	1 kpl	2 kpl	3 kpl

Pelastetut arvot							
	Henkilövahingot				Omaisuuksivahingot		
	Tehtävien lukumäärä	Vaarassa olleet (lkm)	Pelastetut (lkm)	Evakuoidut (lkm)	Uhatut arvot (€)	Pelastetut arvot (€)	Omaisuuksiarvoista pelastettu (%)
2009	419	57	8	2	12.431.671	11.662.000	94
2010	471	52	8	7	3.793.320	3.493.270	92

Onnettomuusvahingot							
		Henkilövahingot		Omaisuuksuvahingot			
	Tehtävien lukumäärä	Kuolleet (lkm)	Loukkaantuneet (lkm)	Rakennus- ja irtaimistovahingot (€)	Muut vahingot (€)	Keskeytysvahingot (€)	Palanut maastopinta-ala (m ²)
2009	419	7	38	706.320	66.821	0	10.310
2010	471	1	30	202.300	97.850	0	6.229

Pelastussuunnitelmat 2010					
Kohde	Kohteiden lukumäärä	Laaditut ajantasaiset suunnitelmat	Laaditut päivittämättömät suunnitelmat	Laaditut suunnitelmat yht.	Laadinta-%
1. Sairaalat, vanhainkodit, hoitolaitokset jne.	27	23	3	26	96
2. Hotellit, asuntolat, lomakylät, leirintäalueet	10	5		5	50
3. Kokoonumis- ja liiketilat	73	44	1	45	62
4. Suurehkot tuotanto-, varasto- ja maataloustilat	46	22		22	48
5. Kohteet, joissa palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käsittelyä	13	3	1	4	31
6. Tilat, jotka on varustettu automaattisella sammutuslaitteistolla ja paloilmoittimella	13	10		10	77
7. Yritykset ja laitokset, joissa työntekijöiden määrä on vähintään 30	21	21		21	100
8. Asuinrakennukset tai rakennusryhmät, joissa on vähintään viisi asuinhuoneistoa	150	93		93	62
Yhteensä	353	221	5	226	526
9. Tapahtumat, joissa on henkilö- tai paloturvallisuusvaara		6		6	

Tarkastustoiminta on yksi tärkeimmistä onnettomuuksia ennalta ehkäisevistä toimenpiteistä. Pelastusviranomaiset suorittavat n. 900 palotarkastusta vuosittain Kauhavan kaupungin alueella.

Palotarkastukset	2009		2010	
	Kohteiden lukumäärä	Suoritettut tarkastukset	Kohteiden lukumäärä	Suoritettut tarkastukset
Vuosittain palotarkastettavat kohteet	189	184	182	176
Asuinrakennusten ja niihin henkilöstö- ja paloturvallisuuden kannalta rinnastettavat kohteet	6700	670	6810	651
Muut tarkastukset ja katselmukset	-	90		196

Koulutus- ja valistustilaisuuksia pidetään vuosittain n. 20 kpl. Vuonna 2010 niitä pidettiin poikkeuksellisen paljon, 53 tilaisuutta. Niissä annetaan eri ryhmille tietoutta paloturvallisuudesta n. 2000 henkilölle vuosittain. Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen tavoitteena on valistus- ja koulustilaisuuksissa tavoittaa vuosittain 5 % alueen asukasmäärästä.

Valistus- neuvonta- ja koulutustapahtumat v. 2009		
Pelastustoimen alue: Etelä-Pohjanmaa		Kunta: Kauhava
Asemapaikka	Kohderyhmä	Toteutustapa
Alahärmä	Työpaikan/Yrityksen/laitoksen työntekijät	Toiminta onnettomuustilanteissa
Ylihärmä	Suuri yleisö	Muu valistus, neuvonta tai koulutus
Ylihärmä	Peruskoulun 7-9 (10) –luokat	Poistumisharjoitus
Alahärmä	Muu ryhmä	Toiminta onnettomuustilanteissa
Ylihärmä	Työpaikan/yrityksen/laitoksen työntekijät	Toiminta onnettomuustilanteissa
Alahärmä	Ikäihmiset	Toiminta onnettomuustilanteissa
Kauhava	Peruskoulun 7-9 (10) –luokat	Toiminta onnettomuustilanteissa
Kauhava	Muu ryhmä	Alkusammutuskoulutus
Kortesjärvi	Suuri yleisö	Muu valistus, neuvonta tai koulutus
Ylihärmä	Suuri yleisö	Onnettomuuksien ehkäisy
Alahärmä	Työpaikan/yrityksen/laitoksen työntekijät	Toiminta onnettomuustilanteissa
Kauhava	Suuri yleisö	Muu valistus, neuvonta tai koulutus
Alahärmä	Työpaikan/yrityksen/laitoksen työntekijät	Toiminta onnettomuustilanteissa
Ylihärmä	Peruskoulun 1-6 –luokat	Poistumisharjoitus
Ylihärmä	Peruskoulun 1-6 –luokat	Hätäilmoitus
Ylihärmä	Suuri yleisö	112-päivä
Kauhava	3. Hotellit, asuntolat, lomakylät	Toiminta onnettomuustilanteissa
Kortesjärvi	Peruskoulun 7-9 (10) –luokat	Nou Hätä!
Ylihärmä	Muu ryhmä	Hätäilmoitus
Kauhava	Peruskoulun 7-9 (10) –luokat	Nou Hätä!

Lisäksi annetaan pelastusviranomaisten lausuntoja rakennuslupin n. 40 kpl vuosittain. Yhteistyö on muutenkin tiivistä rakennuslupaviranomaisten kanssa.

Onnettomuuksien ehkäisytyö on n. 30 – 40 % pelastustoimen kaikista tehtävistä Kauhavan alueella ollen näin merkittävä osa tehtävistä.

Erityisryhmien parempi huomioiminen lisää palotarkastustehtävien määrittelyä. Tähän vaatii myös tuleva pelastuslainsäädännön uudistus ja sen ehkä tuleva palotarkastustoiminnan maksullisuuskin.

4.7 Liikenneturvallisuuden edistäminen

Tiehallinnon Vaasan tiepiiri, Kauhavan ja Lapuan kaupungit sekä Alahärmän ja Ylihärmän kunnat ovat laatineet vuoden 2005 aikana liikenneturvallisuussuunnitelman kuntien alueelle. Liikenneturvallisuussuunnitelman tarkoituksena oli selvittää ne toimenpiteet, joilla onnettomuusmäärät saadaan liikenteen kasvusta huolimatta laskuun. Suunnitelman päätavoitteita olivat liikenneturvallisuuden parantaminen, liikenneturvallisuustyön ideointi ja aktivoiminen sekä kuntien välisen yhteistyön lisääminen. Työssä keskityttiin seuraaviin osa-alueisiin:

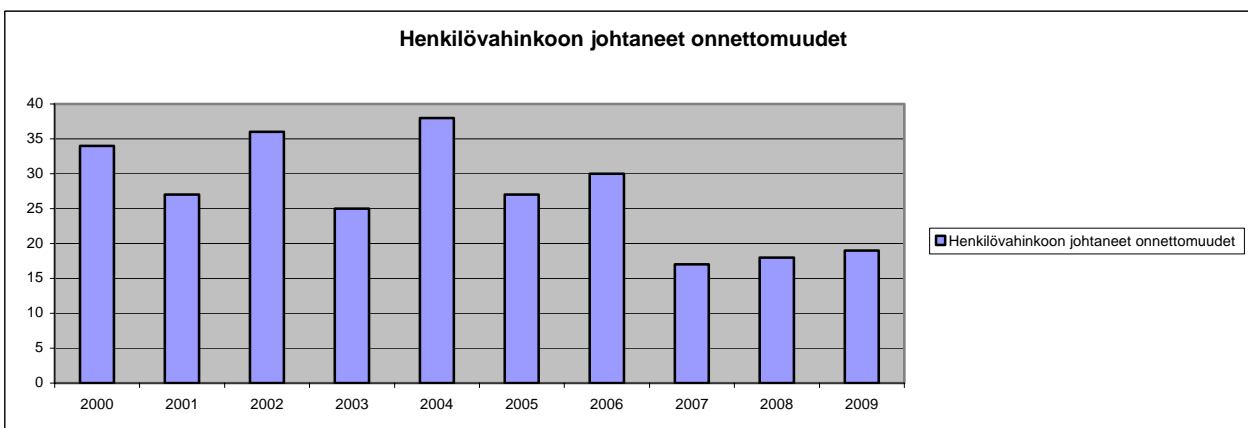
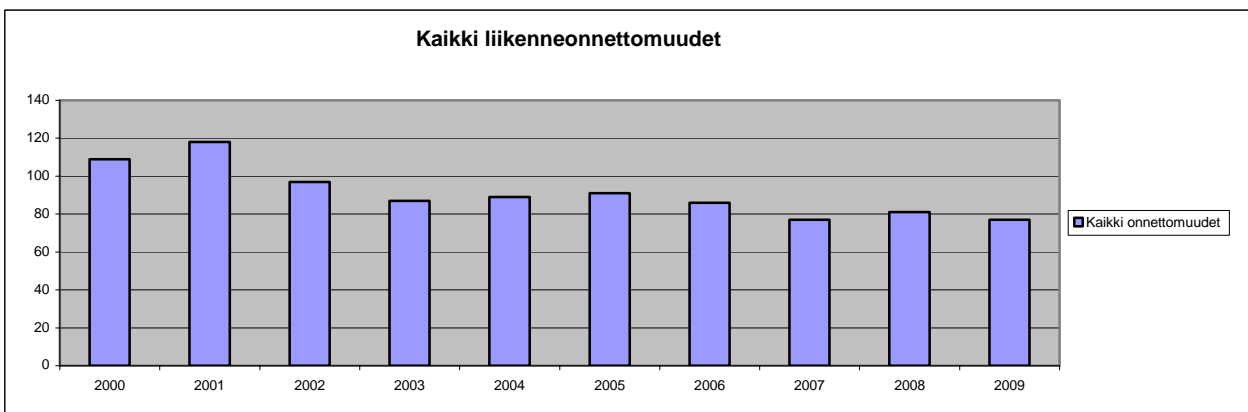
- Härmänmaan kuntien liikenneturvallisuustyön kehittäminen
- yhteistyön laajentaminen eri hallintokuntien, sidosryhmien ja kuntien välillä sekä kuntien, Tiehallinnon ja Liikenneturvan välillä
- liikenneturvallisuustyön integroiminen kaikkien hallintokuntien työhön ja nykyisen työn tehostaminen
- 10 vuoden aikana toteutettavien alueen liikenneturvallisuutta parantavien liikennejärjestelyiden toimenpide-ehdotusten laatiminen
- liikenneturvallisuustietämyksen laajentaminen päätöksentekoprosessin helpottamiseksi.

Onnettomuusanalyysin, keskusteluiden, kyselyiden sekä asiantuntija-arvion perusteella alueen pahimmat liikenneturvallisuusongelmat olivat:

- Henkilövahinkoihin johtaneet kevyen liikenteen onnettomuudet. Onnettomuuspaikat ovat keskittyneet taajamiin
- Yksittäisonnettomuudet
- Ylinopeudet
- Turvalaitteiden käytön vähäisyys
- Kevyen liikenteen väylien puute
- Ongelmat keskittyivät koulujen läheisyyteen
- Paljon nuorten liikenneonnettomuuksia (18 – 20 vuotiaat)
- Liikenneturvallisuustyö organisoimatta

15-24 –vuotiaat nuoret miehet hallitsevat moottoriajoneuvoilla tapahtuvia liikenneonnettomuustilastoja ja mopo-onnettomuudet ovat 2,5 kertaistuneet 2000 –luvulla. Valtakunnallisten tilastojen mukaan erityisesti nuorten 18-22 -vuotiaiden päihtyneiden kuljettajien osuus kaikista rattijuopumuksista on merkittävä. Pojille tapahtui liikenneonnettomuuksia Etelä-Pohjanmaan pelastusalueella vuoden 2007 tilaston mukaan 0-17 – vuotiaana kolme kertaa enemmän ja 18-19 vuotiaana jo viisi kertaa enemmän kuin tytöille.

Onnettomuuskehitys, Kauhava

Lähde: Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Liikenne rikokset ja rikkomukset, sisältää rattijuopumukset		2008	2009	2010	2009 vs. 2010
ikä <= 14	Liikenne rikokset	5	6	11	5
	Liikenne rikkomukset	4	1	5	4
	Yhteensä	9	7	16	9
ikä 15 – 17	Liikenne rikokset	27	64	31	- 31
	Liikenne rikkomukset	84	101	91	- 10
	Yhteensä	111	165	122	- 43
ikä 18 - 20	Liikenne rikokset	84	54	68	14
	Liikenne rikkomukset	70	63	46	- 17
	Yhteensä	154	117	114	- 3
ikä >= 21	Liikenne rikokset	384	451	537	86
	Liikenne rikkomukset	530	585	545	- 40
	Yhteensä	914	1036	1082	46
Yhteensä	Liikenne rikokset	500	575	647	72
	Liikenne rikkomukset	688	750	687	- 63
	Yhteensä	1188	1325	1334	9

Lähde: Poliisin tilastot

Liikenne rikokset 2009

Liikenneturvallisuuden vaarantaminen	393
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen	17
Rattijuopumus, huumaantuneena ajaminen	19
Törkeä rattijuopumus	44
Muu liikennejuopumus	0
Kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle	10
Liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla	0
Muut liikenne rikokset	96
Liikenne rikokset yhteensä	579

Lähde: Poliisin tilastot

Rattijuopumukset erikseen		2008	2009	2010	2009 vs. 2010
ikä <= 14	törkeä rattijuopumus	0	0	0	0
	rattijuopumus, huumaantuneena ajaminen	0	1	0	-1
	Yhteensä	0	1	0	-1
ikä 15 – 17	törkeä rattijuopumus	1	2	0	-2
	rattijuopumus, huumaantuneena ajaminen	2	3	0	-3
	Yhteensä	3	5	0	-5
ikä 18 - 20	törkeä rattijuopumus	2	3	6	3
	rattijuopumus, huumaantuneena ajaminen	3	1	0	-1
	Yhteensä	5	4	6	2
ikä >= 21	törkeä rattijuopumus	27	38	35	-3
	rattijuopumus, huumaantuneena ajaminen	16	9	7	-2
	Yhteensä	43	47	42	-5
Yhteensä	törkeä rattijuopumus	30	43	41	-2
	rattijuopumus, huumaantuneena ajaminen	21	14	7	- 7
	Yhteensä	51	57	48	-9

Lähde: Poliisin tilastot

4.8 Rikosten ehkäisy ja torjunta ja rikoksen uhrin asema

Tärkeimmät omaisuusrikokset + vahingonteot kaikki vakavuudet	2008	2009	2010	2009 vs. 2010
< = 14	15	14	4	-10
15 - 17	22	29	16	-13
18 - 20	15	30	8	-22
> = 21	66	128	118	-10
Yhteensä törkeä varkaus, varkaus	46	116	77	-39
näpistys	25	48	35	-13
luvaton käyttö	3	3	4	1
vahingonteko	44	34	30	-4
Yhteensä	118	201	146	-55

Lähde: Poliisin tilastot

Rattijuopumus 2009

Alahärmä/haja-asutusalue	11
Alahärmä/taajama	6
Kauhava/haja-asutusalue	11
Kauhava/taajama	19
Kortesjärvi/haja-asutusalue	1
Kortesjärvi/taajama	3
Ylihärmä/haja-asutusalue	4
Ylihärmä/taajama	7

Lähde: Poliisin tilastot

Rikoksen uhrin asemaan vaikuttaa sukupuolen ja iän lisäksi se, minkä tyyppisestä rikoksesta on kysymys. Jos kyseessä on esimerkiksi vakava väkivalta tai seksuaalirikos, on uhrin asema ja tuen tarve varsin erilainen kuin tavanomaisten varkaus- ja vahingontekorikosten kohdalla. Asuntomurrot ja ryöstöt ovat esimerkkejä omaisuusrikoksista, joissa uhrin tarvitsema tuki on suuri.

4.9 Yritystoiminnan turvallisuus

Turvallisuus on kunnalle ja yrityksille merkittävä kilpailukykytekijä. Keskuskauppakamarin alueiden kilpailukykykyselyissä yritykset pitävät turvallista toimintaympäristöä tärkeänä sijoittumiseen vaikuttavana tekijänä alueen vetovoimaisuuden, työvoiman saatavuuden, markkinoiden läheisyyden ja hyvien liikenneyhteyksien ohella.

Yrityksen turvallisuutta voidaan arvioida alueellisesti (esim. pienteollisuusalue) tai kohteiden mukaan (esim. kauppakeskus) tai paikallisten riskien mukaan. Yritysturvallisuus koostuu useasta osa-alueesta. Tärkeimmät osa-alueet ovat: henkilöstöturvallisuus, yrityksen fyysiset tilat, omaisuusriskit ja tietoturvallisuus.

Kauhavalla yritysten ja laitosten palotarkastukset suoritetaan vuosittain, kohteita on 189 kpl. Tarkastukset pystytään suorittamaan pääosin. Palotarkastustoiminnassa ja koulutuksessa pääpaino on suunnattu kerran vuodessa tarkastettaviin kohteisiin. Kaikkien kohteiden vuositarkastusmäärä on n. 900 kohdetta. Kerran vuodessa tarkastettavien kohteiden tarkastus vie huomattavasti enemmän aikaa kuin asuinrakennusten palotarkastus. Jo pelastussuunnitteluvollisuus lisää näiden kohteiden vaatavuutta etenkin henkilöturvallisuuskohteissa.

Viimeksi todettu yritystoiminnan tuhopoltto tapahtui v. 2008. Niitä on n. yksi kymmenessä vuodessa. Asuinrakennuksia ja vastaavia tuhotaan polttamalla n. 2-3 kymmenen vuoden aikana. Kaikkiaan rakennuksia tuhotaan polttamalla maassamme n. 3000 vuosittain.

Yrityksissä ja laitoksissa tapahtuu Kauhavan alueella rakennuspaloja n. 10 kpl vuosittain, vuonna 2009 niitä oli 11 kpl.

4.10 Sääilmiöiden aiheuttamat turvallisuusuhat

Suuronnettomuuksiin liittyvät riskit ovat aikaisempaa suurempia. Ilmastossa tapahtuvien muutosten seurauksena äärimmäisten sääilmiöiden ja niistä aiheutuvien luonnononnettomuuksien määrä lisääntyy. Maailmanlaajuisesti tarkasteltuna suuronnettomuuksista 80 – 90 prosenttia aiheutuu luonnononnettomuuksista, kuten tulvista ja vedenpinnan kohoamisesta, myrskyistä, kuivuudesta, helleaalloista ja maanjäristyksistä. Myös Suomessa tapahtuneissa vakavissa onnettomuuksissa sääillä ja sen vaihteluilla on ollut merkitystä.

4.11 Järjestöjen näkökulmia turvallisuustarpeista

Järjestöille järjestettiin turvallisuussuunnitelman kuulemistilaisuusilta 30.11.2010, johon kutsuttiin Kauhavan kaupungin lasten, nuorten, aikuisten ja ikäihmisten, liikunta- ja harrasteseurojen ja -järjestöjen, koulujen vanhempainyhdistysten, kyläyhdistysten, eläkeläisjärjestöjen, potilasjärjestöjen, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston edustajat. Järjestöille lähetettiin kirjalliset kutsut ja tilaisuudesta tiedotettiin paikallislehdessä. Kuulemistilaisuuteen saapui ikääntyvien ja vammaisjärjestöjen edustajia.

Järjestöjen näkökulmasta esille nousivat seuraavat turvallisuustarpeet ja –uhat:

- Kotona asuvien ikäihmisten syrjäytymisen vaara ja yksinäisyys
- Vanhuspalveluiden riittävä määrä turvaamaan kotona asumista
- Järjestöjen rooli aktivoida ihmisiä liikkeelle ehkäisee syrjäytymistä.
- Vammaisten ja vajaakuntoisten syrjäytyminen koetaan riskinä ja tätä ehkäisisi mm. toimintakyvyn mukaisen työtoiminnan järjestäminen.
- Liikenneturvallisuuteen liittyvä suojatiekäyttäytyminen, teiden kunto, teiden valaistus ja näköesteet erityisesti vammaisten, ikäihmisten ja muiden liikuntarajoitteisten näkökulmasta sekä liikennekäyttäytymisen asenteet.
- Keskeisenä uhkana nousi esille ajoväylien, kevyen liikenteen väylien ja piha-alueiden talvikunnossapito. Näissä ilmenevät nykyiset puutteet koettiin suurena riskinä mm. kaatumistapaturmiin. Liukastumiset niin jalankulkijana kuin liikkumisvälineellä voivat johtaa pahimmillaan vakaviin tapaturmiin, joista koituu kunnalle sosiaali- ja terveydenhuollonkustannuksia. Esimerkiksi yksi lonkkamurtuma maksaa kunnalle murtuman jälkeisen vuoden aikana keskimäärin 18 626 euroa/potilas. Mikäli kotonaan aiemmin asunut ikääntynyt joutuu murtuman seurauksena pysyvään laitoshoittoon, ovat kustannukset keskimäärin jopa 45 822 euroa/potilas murtuman jälkeisen vuoden aikana (Lähde: Ilona Nurmi-Luthje 2009). Turvallisuussuunnitelmassa on syytä kiinnittää huomiota ennaltaehkäiseviin toimiin. Esimerkiksi teiden ylläpito ja niihin resursoiminen voikin tuoda suuria säästöjä tällä hetkellä kasvaviin sosiaali- ja terveystalouksiin. Järjestöjen esille nostamaa uhkaa tukee tilastotieto, jonka mukaan

Kauhavan liikenneonnettomuuksista aiheutuneet hoitajaksot ovat viiden vuoden seurannassa(2004-2008) lisääntyneet +54%:lla. (Lähde: Etelä-Pohjanmaan pelastusalueen tapaturmakatsaus 2010, THL)

- Tapaturmiin liittyen päihteet ja lääkkeet, joiden yhteiskäyttö saattaa aiheuttaa tapaturmia. Fyysisen kunnon ylläpito, joka takaa hyvän tasapainon ja joustavan liikkumisen sekä järjestöjen rooli liikunnan järjestäjänä.
- Haja-asutusalueilla asuvien ikäihmisten kodeissa on ilmennyt myöhään illalla tapahtuvaa kaupustelua, joka koetaan turvallisuushkana, Poliisi muistutti pitämään ovet lukittuina yöaikaan.
- Yhteistyön lisääminen kaupungin ja järjestöjen välillä.

5. Turvallisuussuunnitelman laadinta

5.1 Matriisimuotoinen toimenpideohjelma

Turvallisuussuunnitelma laadittiin painopistealueittain matriisimuotoiseen taulukkopohjaan. Matriisin sarakkeet sisältävät kehittämiskohteet, tavoitteet, toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi tai sen suuntaan etenemiseksi, ajoituksen, yhteistyötahot, vastuuhenkilön sekä seurannan ja sen välineet. Matriisit painopistealueittain on sijoitettu turvallisuussuunnitelman liitteeksi.

5.2 Syrjäytymisen ehkäisy ja päihteiden käyttöön puuttuminen

Turvallisuussuunnittelun keskeisiä tavoitteita syrjäytymisen ehkäisyn ja päihteiden käyttöön puuttumisen painopistealueella ovat ehkäisevän päihdetyön organisaation selkeys ja toimivuus, vanhempien tukeminen vanhemmuudessa ja kasvatustuessa, vanhempien esimerkilliset tavat suhteessa päihteisiin, tuen tarpeen tunnistaminen ajoissa ja varhainen reagointi, päihteettömyyden arvostaminen ja ikääntyneiden syrjäytymisen ehkäisy riskitekijöitä torjumalla, kodin ja koulun yhteistyön ja tiedonkulun kehittäminen ja vanhempien tukemien, palokuolemien ja muiden onnettomuuksien vähentäminen ja turvalliset olosuhteet ongelmaryhmien asumiselle ja heidän naapureilleen.

Keskeisiä tavoitteiden toteutumisen keinoja ovat ehkäisevät päihdetyön työryhmien perustaminen, vertaistuen tarjoaminen vanhemmille, lasten varhaiskasvatussuunnitelmat, Kersanet -internet-portaali, terveysneuvonta ja hyvinvointia tukevat ryhmät, koulukuraattorin ja perheneuvolan palvelut, Wilma -ohjelmiston käyttö ja oppilashuolto, koulupoliisivierailut ja koulun ja vanhempien välinen yhteydenpito, tuoda esille suuri päihtyneiden määrä onnettomuuksissa sekä turvallisuusselvitysten laatiminen koskien ongelmaryhmien asumista, yhteenkuuluvuutta tukeva ryhmätoiminta, tiedottava toiminta päihteiden vaaroista ja havaittuihin ongelmiin puuttuminen. Kauhavan turvallisuuskulttuuria parannetaan turvallisuuskoulutuksella ja –valistuksella, lisäämällä sitä etenkin koululaisten ja muiden nuorten osalle.

Kuntayhtymä Kaksineuvoisen kuntiin on laadittu Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintaohjelma, jonka toimeenpano osaltaan ehkäisee syrjäytymistä.

5.3. Tapaturmien moniammatillinen ja laaja-alainen ehkäisy

Tapaturmien ehkäisytyö paikallisella tasolla perustuu hyvään tapaturmatilanteen tuntemiseen, eri toimijoiden yhteistyöhön ja vahvaan tapaturmien ehkäisyn osaamiseen. Tapaturmien ehkäisytyössä tulee laatia ehkäisystrategioita paikallisista lähtökohdista, tehdä toiminnan priorisointeja ja kohdentaa resursseja tapaturmailmiöihin, joiden vaikuttavia ehkäisymenetelmiä tunnetaan ja jotka ovat yleisiä. Tapaturmien ehkäisytyö vaatii aikaa ja resursointia, mutta hyvällä suunnittelulla ja ennakoinnilla voidaan tehdä pidemmällä aikavälillä isojakin säästöjä.

Tapaturmakatsauksen kuntakohtaisten tilastojen mukaan Kauhavalla esiintyy selkeästi odotettua enemmän vuodeosastohoitoa vaativia liikennetapaturmia ja määrällisesti eniten aiheutuu vuodeosastohoitoa vaativia kaatumis- ja putoamistapaturmia. Ennaltaehkäiseviä toimia eri sektoreilla tulee kohdentaa näihin molempiin. Koko pelastusaluetta koskevassa vertailussa huomiota on syytä kiinnittää myös työtapaturmien lisääntymiseen ja siten pyrkiä huolehtimaan työturvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä.

Turvallisuussuunnittelussa kiinnitetään huomiota myös itsemurhien ehkäisyyn ja syrjäytymisvaarassa olevien palokuolemien vähentämiseen. Huomiota kiinnitetään koulun tilojen, piha-alueiden sekä niillä olevien leikki- ja työvälineiden turvallisuuteen.

Ikääntyvien kaatumistapaturmien ehkäisy

Joka kolmas yli 65-vuotias kaatuu vähintään kerran vuodessa ja iäkkäiden tapaturmista 80% on kaatumisia, liukastumisia tai putoamisia. Valtaosa kaatumisista tapahtuu kotona sisällä tai kotipiha-alueella. Kaatumistapaturmien määrä on lisääntynyt viimeisten vuosikymmenten aikana väestön vanhentuessa.

Kaatumisriskiä voidaan tutkitusti vähentää, kun tunnistetaan yksilölliset kaatumiselle altistavat tekijät ja pyritään niiden poistamiseen. Useampaan vaaratekijään samanaikaisesti kohdistuva ehkäisyohjelma on todettu tehokkaimmaksi toimintatavaksi. Parhaita tuloksia kaatumisten ehkäisyssä on saatu ohjelmilla jotka ovat sisältäneet kaksi tai useampia seuraavista toimenpiteistä: lihasvoima- ja tasapainoharjoittelu, lääkkeiden käytön säännöllinen arviointi ja tarpeen optimointi, näkökyvyn optimointi (säännölliset näöntarkastukset, kaihileikkaukset), lonkkasuojainten käyttö ja ympäristöön liittyvien vaaranpaikkojen poistaminen.

Keskeisiä Kauhavan turvallisuussuunnitelmaan valittuja toimenpiteitä kaatumisen ehkäisemiseksi ovat tasapainokyvyn ja vireystilan ylläpitoon tähtäävän toiminnan järjestäminen yhteistyötahojen kanssa, ammattilaisten perehdyttäminen turvallisuustyöhön, riskiryhmien ja heidän omaistensa tiedotuksen ja valistuksen lisääminen tapaturmista ja turvallisuuskasvatus, riskikartoitukset, palotarkastukset ja puuttuminen kiinteistöjen ja rakennusten rakenteellisiin vaatimuksiin.

Iäkkäiden itsensä ja heidän parissaan työskentelevien ammattilaisten on tärkeää olla tietoisia kaatumisten tutkituista ja tunnetuista vaaratekijöistä sekä niiden ehkäisykeinoista. Sekä kunnan päätöksentekijöiden, kunnan eri sektoreiden toimijoiden että järjestöjen tulee huolehtia hyvästä viestinnästä ja tiedottamisesta kaatumistapaturmien ehkäisyssä.

Tiedostus- ja valistusmateriaalia kunnan ja järjestöjen tuottamista palveluista sekä kansalaisten omaehtoisesta toiminnasta välitetään kunnan eri sektoreilla ja järjestöissä kaatumistapaturmien ehkäisemiseksi eri ammattiryhmien ja ikäihmisten käyttöön. Hyvällä tiedotuksella lisätään kansalaisten omaehtoista varautumista ja järjestetään mahdollisuuksia antaa palautetta paikallisista käytänteistä.

Kaatumistapaturmia ehkäistessä järjestetään eri ammattiryhmille tähän suunnattua koulutusta. Tavoitteellista on lisätä kunnan eri toimialojen (esim. pelastus-, sosiaali- ja terveys, liikunta-, teknisen- ja rakennustoimen) panostusta ehkäisytyöhön ja vahvistaa toimialojen välistä yhteistyötä monialaisen ehkäisytyön edistämiseksi.

Kauhavan alueella 75-vuotiaista 19 % oli kaatunut viimeisen puolen vuoden aikana. Tiedot ovat hyvinvointia edistävien kotikäyntien tuloksista Kuntayhtymä Kaksineuvoisen alueella vuodelta 2009. Hyvinvointia edistävillä kotikäynneillä ikääntyviä mm. ohjataan tekemään lihasvoima- ja tasapainoharjoittelua, keskustellaan kodin turvallisuudesta, kartoitetaan apuvälineiden ja kodin muutostöiden tarvetta sekä ohjataan heitä osallistumaan ikäihmisten liikuntaryhmiin. Aijjoos-kumppannushanke on julkaissut ryhmäkalenterin, josta löytyy ikäihmisille suunnattua ryhmätoimintaa.

5.4. Liikenneturvallisuuden edistäminen

Keskeisiä painopistealueita, joihin liikenneturvallisuutta edistäviä toimia turvallisuussuunnittelussa kohdennetaan ovat:

- Eri ikäryhmien tukeminen liikenneturvallisuuskasvatuksessa ja riskikäyttäytymisen ehkäisy
- Liikennesääntöjen noudattamiseen ja riskikäyttäytymiseen kohdistuva valvonta ja reagointi
- Liikenneympäristön turvallisuuteen vaikuttaminen

Eri ikäryhmien tukeminen liikenneturvallisuuskasvatuksessa ja riskikäyttäytymisen ehkäisy

Liikennekäyttäytyminen on riippuvaista yhteisöstä ja siinä ilmenevistä asenteista ja käytösmaalleista. Aikuisten ja vanhempien roolimallilla on vaikutusta, sillä liikennekäyttäytyminen ja asenteet kehittyvät jo lapsuudessa. Oleellista on lisätä väestön liikenneturvallisuustietoa koko elinkaaren ajan. On tärkeää huomioida liikenneturvallisuuskasvatus neuvoloissa, päivähoitossa, kouluissa ja kouluterveydenhoidossa. Vanhemmat tarvitsevat tukea kasvattaessaan lapsiaan turvallisuusmyönteiseen käyttäytymiseen. Liikennekasvatusta opetuksessa pyritään edistämään mm. tehostamalla liikenneturvallisuuskasvatusmateriaalin hyödyntämistä sekä lisäämällä kodin ja koulun yhteistyötä ja vuorovaikutusta liikenneturvallisuuden ja päihitteettömyyden edistämiseksi. Nuoruusikäen kohdennetaan valistusta, jonka tavoitteena on liikenneturvallisuustiedon lisääminen nuorten rattijuopumusten ehkäisemiseksi.

Ikääntyessä aistien heikkeneminen lisää riskiä liikenneonnettomuuksiin. Tyypillisiä kolarionnettomuuksia ikäihmisille aiheutuu risteämisonnettomuuksina ja peräänajoina.

Nuorille sen sijaan tyypillisempiä ovat tieltä suistumisonnettomuudet. Tavoitteellista on, että eri sektoreiden toteuttama tiedotus, ohjaus ja neuvonta ikääntymisen vaikutuksista liikenteessä edes auttaa kiinnittämään huomiota vaaranpaikkoihin ja ennakointiin sekä lisää turvallisuutta edistävien liikkumisvälineiden käyttöä liikenteessä.

Eri sektoreiden toteuttama yhteistyö ja kasvatuksellisen ja tiedotuksellisen viestinnän samanlaisuus ja toistuvuus on tärkeää. Liikenneturvallisuus huomioidaan opetustyön lisäksi niin nuoris- ja vapaa-aikatyössä, sosiaali- ja terveydenhuollossa, poliisin, palokuntien nuorisotyössä sekä mahdollisuuksien mukaan osana eri ikäryhmien kanssa toimivien järjestöjen toteuttamassa toiminnassa. Järjestöillä on mahdollisuuksia vaikuttaa myönteisesti erityisesti turvavälineiden käytön tehostamiseksi tai oikeanlaiseen liikennekäyttäytymiseen ohjaamisessa. Lapset ja nuoret tulee osallistaa ja saada mukaan liikenneturvallisuuden suunnittelu- ja kehitystyöhön.

Liikennesääntöjen noudattamiseen ja riskikäyttäytymiseen kohdistuva valvonta ja reagointi

Viranomaisten kuten poliisin ja pelastustoimen toteuttama valistustyö on koettu tehokkaaksi ennaltaehkäisyksi. Valvonnalla voidaan puuttua rikkomuksiin. Koulut ja järjestöt voivat toteuttaa kohderyhmälleen omaa valvontaa esimerkiksi ns. "turvavälineratsioita", joilla arvioidaan pyöräilykypärän tai heijastinten käyttöastetta ja siinä tapahtunutta kehitystä. Eri ammattilaisten on tärkeää välittää turvallisuusmyönteistä esimerkkiä sekä liikennekäyttäytymisessä että turvavälineiden käytössä. Riskikäyttäytymiseen tulee puuttua ja eri viranomaistahojen välistä yhteistyötä tulee lisätä varhaisen puuttumisen toteutumiseksi.

Kauhavalla selkeänä turvallisuusuhkana esiin nousi erityisesti nuorison kylällä toteuttama traktoreilla kaahailu, johon puuttumista pidettiin tärkeänä. Kevyen liikenteen turvallisuuden huomioimisessa on piittaamattomuutta yleisesti kaiken ikäisillä kuljettajilla.

Myös alkoholin saamiseen ja alkoholijuomien välittämisen alaikäisille tulisi puuttua nykyistä tehokkaammin. Tähän pyritään vaikuttamaan sekä valvonnan että valistuksen ja tiedotuksen keinoin.

Liikenneympäristön turvallisuuteen vaikuttaminen

Liikenneturvallisuuteen kiinnitetään huomiota teknisessä toimessa liikenneympäristöä koskevien ratkaisuiden suunnittelussa ja toteutuksessa, tieverkoston parantamisessa ja ylläpidossa.

Tavoitteellista on liikenneturvallisuustyön arvostuksen lisääminen ja liikenneturvallisuustyön entistä parempi organisointi. Liikenneympäristöä kehitettäessä tärkeää on esteettömyyden huomioiminen, jotta liikkuminen palvelee mahdollisimman tasapuolisesti kaikkia ikäluokkia toimintakyvyn rajoitukset ja erityistarpeet huomioon ottaen. Erityistä huomiota kiinnitetään lasten koulumatkaturvallisuuteen, turvalliseen liikennöintiin koulun piha-alueella ja koululaisten jättämispaikoilla. Koulumatkan vaaranpaikkoja on tarkoitus kartoittaa laajalla kyselyllä, jossa osallistetaan sekä lapset että heidän vanhempansa.

Pelastustoimen tehtäviin kuuluu yleinen liikenneturvallisuuden parantaminen, tarvittaessa onnettomuuspaikan rajaaminen ja liikenteen ohjaus.

5.5 Sääilmiöiden aiheuttamat turvallisuusuhat

Turvallisuussuunnittelun keskeisiä tavoitteita sääilmiöiden aiheuttamien turvallisuusuhkien osalta ovat varautuminen myrskytuhoihin ja sähkökatkoksiin, turvallinen asuminen ja toimivat vesi-, viemäri- ja sähköverkot.

Tavoitteiden toteutumisen keinoina kiinteistöjen ympäristön turvallisuus huomioidaan ja kohteen pelastussuunnitelmassa varaudutaan varavoimakoneen hankintaan (eläinmaatilat) sekä että rakentamisessa otetaan huomioon tulvauhat, kartoitetaan varavoimaa tarvitsevat laitokset ja laitteet sekä varmistetaan sähkönjakelu kriisitilanteessa.

5.6 Järjestöt mukana turvallisuussuunnittelun toteutuksessa

Järjestöt voivat omilla toiminnallaan edistää Kauhavan turvallisuussuunnitelmaan valittuja painopistealueita.

Syrjäytymisen ehkäisy ja päihteiden käyttöön puuttuminen:

- Eläkeläisten suurin uhka on syrjäytyminen ja eläkeläisjärjestöillä on työkenttää aktivoita ihmisiä mukaan toimintaan. Järjestöt ovat tehneet työtä yhdessä Aijjoos-kumppanuushankkeen kanssa, jonka tavoitteena on kehittää hyvinvointia tukevan vanhustyön malli Kuntayhtymä Kaksineuvoisen alueelle.
- Järjestöt järjestävät kerho- ja ystäväpalvelutoimintaa.
- Järjestöt järjestävät yhdistystoimintana vertaistukitoimintaa ja tukihenkilötoimintaa. Toiveena kaupungille on työtoiminnan järjestäminen ja kuljetuspalveluiden lisääminen.

Liikenneturvallisuuden edistäminen:

- Liikennemerkkien ja -sääntöjen kertaaminen voidaan ottaa teemaksi yhdistyksissä. Liikenneturvalta on mahdollisuus saada kouluttaja maksutta. Joissakin yhdistyksissä on käynyt poliisi kerran vuodessa kertomassa liikenneturvallisuudesta. Aijjoos-hankkeen toimesta on järjestetty liikennesääntöjen kertauskurssi.

Tapaturmien ehkäisy:

- Vajaakuntoisille tulisi järjestää liikuntaryhmiä.
- Kotipalvelu ehkäisee vanhusten tapaturmia, mutta sosiaalitoimi ei järjestä enää vanhusten kotipalvelua varsinaisen siivouksen muodossa. Kotipalvelua on saatavana tietyiltä järjestöiltä sekä yksityisiltä yrityksiltä.

- Järjestöjen toiveena Kuntayhtymä Kaksineuvoiselle on, että sieltä ohjataan ihmisiä liikuntaryhmiin. Ikäihmisten liikuntaryhmät löytyvät Aijjoos-hankkeen palveluoppaasta.

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun Härmänmaan aluetoimikunta tiedottaa, että sen toimintaan ovat tervetulleita kaikki Kauhavalla toimivat yhdistykset. Viranomaisten resurssien vähetessä on myös Kauhavan alueella tulevaisuudessa nähtävissä kasvava tarve vapaaehtoistyölle, jota monet yhdistykset voivat halutessaan tarjota ja olla yhdessä rakentamassa turvallisempaa Kauhavaa sen kaikenkokoisille ja –ikäisille asukkaille.

5.7 Muut paikalliset tavoitteet

Yhdistysten kuulemistilaisuuteen ja Kauhavan Kehittämisyhdistys ry:n lausuntoon perustuen nähtiin erityisinä kehittämistoimenpiteinä seuraavat paikalliset tavoitteet:

- Alkoholien myyntipaikkoihin ja alkoholien välittämiseen vaikuttamiseen. Keskustelemaan ja tiedottamaan moniammatillinen työryhmä, jossa on mukana poliisin edustaja sekä ehkäisevän päihdetyön kampanjan hyödyntäminen.
- Traktoreilla tapahtuvaan huviajeluun vaikuttaminen. Tiedottaminen esim. maaseututoimen kautta.
- Kutsuntaikäisten valistaminen esim. kutsuntatilaisuuksissa.

6. Arviointi, seuranta, raportointi ja tiedotus

Turvallisuusohjelman tavoitteena on, että kaupungin turvallisuus ja turvallisuuden tunne paranevat ja turvallisuusongelmista aiheutuvat kustannukset alenevat. Tavoitteet asetetaan ottaen huomioon kaupungin toimintaympäristö, omat erityispiirteet ja lähtötaso. Erityispiirteet ja lähtötaso täsmentyvät toimintaympäristön tarkastelussa ja arvioinnissa ja tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeelliset toimenpiteet voidaan määrittää konkreettisesti. Tavoitteet ja toimenpiteet voidaan asettaa osana kaupungin strategista suunnittelua sekä toiminnan ja talouden ohjausta, joihin kokonaisuuksiin sisältyy myös turvallisuussuunnittelu. Tavoitteiden toteutuminen on turvallisuussuunnittelun vaikuttavuuden kannalta keskeisessä asemassa.

Sisäasiainministeriö asetti 8.8.2007 työryhmän laatimaan ehdotuksen siitä, miten paikallista turvallisuussuunnittelua tulee jatkossa arvioida valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Lisäksi työryhmän tuli laatia ehdotus siitä, miten paikallisen turvallisuustyön etenemistä tulee raportoida sekä turvallisuussuunnittelussa käytettäväksi mittareiksi ja arviointimenetelmiksi ottaen huomioon paikallisen, alueellisen ja valtakunnallisen tason erilaiset tarpeet.

On tärkeää, että osa arvioinnissa käytettävistä mittareista on yhteisiä yhteisen tietopohjan ja –järjestelmän varmistamiseksi sekä kehityksen seuraamisen ja vertailukelpoisuuden varmistamiseksi.

Arvioinnin tekevät toimenpiteiden vastuuhenkilöt, tiedot kootaan ja työryhmä rakentaa turvallisuusprofiilin vuosittain.

Matriiseissa olevien tavoitteiden toteutuksessa toimitaan yli sektorirajojen turvallisuusteemaa esille nostoen ja toteuttaen.

Tiedottaminen on suunnitelman eläväksi tekemistä. Tiedotus delegoidaan osaksi muuta toimintaa. Sektorit tiedottavat omalta osaltaan. Turvallisuussuunnittelutyöllä pyritään kehittämään omaa toimintaa, jonka osana pyritään viedä toimialakohtaista turvallisuussuunnittelua eteenpäin.

Suunnitelma laitetaan Kauhavan kaupungin kotisivuille, vapaa-aikalautakunnan facebookiin ja vapaa-aikalautakunnan omille kotisivuille.

Suunnitelmaa tarkistetaan ja tiivistetään saatujen kokemusten perusteella.

Lähteet:

Tilastokeskuksen tilastot
Kouluterveys 2009, Kauhavan kuntaraportti (THL)
THL lastensuojelutilasto 2008 ja lastensuojelun kysely 2009.
Sotkanet
Toimeentulotuen menot 2009 –tilastoraportti 2009 –tilastoraportti
Hyvinvointia edistävien kotikäyntien tulokset 2009
Etelä-Pohjanmaan pelastusaluekatsaus
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen työllisyystilastot
Poliisin tilastot
Pelastustoimen Pronto-tietokanta
Kauhavan liikenneturvallisuussuunnitelma 2005
Sisäasiainministeriön julkaisut

Liitteet:

Matriisimuotoiset suunnitelmat painopistealueittain

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintaohjelma, Kuntayhtymä Kaksineuvoinen